

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 11. juuli 2016
(OR. en)

10796/16

ECOFIN 678
UEM 264

SEADUSANDLIKUD AKTID JA MUUD DOKUMENDID

Teema: NÕUKOGU OTSUS, millega tehakse kindlaks, et Portugal ei ole võtnud vastusena nõukogu 21. juuni 2013. aasta soovitusel tõhusaid meetmeid

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2016/...,

...,

**millega tehakse kindlaks, et Portugal ei ole võtnud
vastusena nõukogu 21. juuni 2013. aasta soovitusel tõhusaid meetmeid**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 126 lõiget 8,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust

ning arvestades järgmist:

- (1) Vastavalt aluslepingu artiklile 126 hoiduvad liikmesriigid valitsemissektori eelarve ülemäärasest puudujäägist.
- (2) Stabiilsuse ja kasvu pakt põhineb eesmärgil tagada riigi rahanduse usaldusväärsus, mis on vajalik hindade stabiilsuse ning töökohtade loomist soodustava tugeva ja jätkusuutliku majanduskasvu kindlustamiseks. Stabiilsuse ja kasvu pakt hõlmab nõukogu määrust (EÜ) nr 1467/97,¹ mis võeti vastu selleks, et soodustada valitsemissektori ülemäärase eelarvepuudujäägi kiiret korrigeerimist.

¹ Nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrus (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta (EÜT L 209, 2.8.1997, lk 6).

- (3) Nõukogu otsustas 2. detsembril 2009 kooskõlas aluslepingu artikli 126 lõikega 6, et Portugalil on ülemäärane eelarvepuudujääk, ning esitas vastavalt aluslepingu artikli 126 lõikele 7 ja määruse (EÜ) nr 1467/97 artiklile 3 soovitus korrigeerida ülemäärane eelarvepuudujääk hiljemalt 2013. aastaks¹. Nõukogu otsustas anda Portugalile liidu rahalist abi, vastates Portugali taotlusele saada rahalist abi liidult, euroala liikmesriikidelt ja Rahvusvaheliselt Valuutafondilt (IMF)². 17. mail 2011 sõlmisid komisjon ja Portugali ametiasutused konkreetseid majanduspoliitilisi tingimusi käsitleva vastastikuse mõistmise memorandum („vastastikuse mõistmise memorandum“). Seejärel esitas nõukogu aluslepingu artikli 126 lõik 7 alusel Portugalile kaks soovitus (9. oktoobril 2012 ja 21. juunil 2013), millega pikendati ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tähtaega vastavalt 2014. ja 2015. aastani. Mõlemas soovituses leidis nõukogu, et Portugal oli rakendanud tõhusaid meetmeid, kuid on toimunud ootamatuid majandust kahjustavaid sündmusi, millel on oluline negatiivne mõju riigi rahandusele.

¹ Kõik Portugali ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlusega seotud dokumendid on kättesaadavad järgmisel veebisaidil:
http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/deficit/countries/portugal_en.htm

² Nõukogu 17. mai 2011. aasta rakendusotsus 2011/344/EL Portugalile liidu finantsabi andmise kohta (ELT L 159, 17.6.2011, lk 88).

- (4) Valitsemissektori nominaalse eelarvepuudujäägi usaldusväärseks ja jätkusuutlikuks vähendamiseks 2015. aastaks allapoole kontrollväärtust 3 % SKPst soovitati Portugalil: a) saavutada valitsemissektori nominaalne eelarvepuudujääk 5,5 % SKPst 2013. aastal, 4,0 % SKPst 2014. aastal ja 2,5 % SKPst 2015. aastal, mis vastab struktuurse eelarvepositsiooni parandamise eesmärkidele, mis on 0,6 % SKPst 2013. aastal, 1,4 % SKPst 2014. aastal ja 0,5 % SKPst 2015. aastal, võttes aluseks komisjoni talituste poolt 2013. aasta mais Portugali majanduse kohta koostatud ajakohastatud väljavaate; b) rakendada meetmeid mahus 3,5 % SKPst, et viia 2013. aastal puudujääk 5,5 %-ni SKPst, sh 2013. aasta eelarveseaduses kindlaksmääratud meetmeid ja lisaeelarves sisalduvaid täiendavaid meetmeid, nimelt meetmeid, mis hõlmavad palgakulude täiendavat vähendamist, avaliku halduse toimimise tõhustamist, avaliku sektori tarbimise vähendamist ja liidu vahendite paremat kasutamist; c) vastu võtta riiklike kulutuste läbivaatamisele tuginedes eelarve püsiva konsolideerimise meetmeid mahus vähemalt 2 % SKPst, et jõuda 2014. aastal valitsemissektori nominaalse eelarvepuudujäägini 4,0 % SKPst ning tõhustada ja moderniseerida avalikku haldust, vähendada kattuvusi kõigi avaliku sektori funktsioonide ja üksuste vahel, parandada pensionisüsteemi jätkusuutlikkust ja saavutada ministeeriumide kulude kokkuhoid; d) vastu võtta vajalikud eelarve püsiva konsolideerimise meetmed, et viia 2015. aastal puudujääk eesmärgi kohaselt 2,5 %-ni SKPst. Lisaks soovitati Portugalil säilitada riigi finantsjuhtimise reformide tempo, muutes 2013. aasta lõpuks riigieelarve seadust, et veelgi tõhustada eelarvemenetlust ja tugevdada eelarvehalduse, aruandekohustuse, läbipaistvuse ja lihtsustamise põhimõtteid ning teha jätkuvalt jõupingutusi, et piirata tingimuslikke kohustusi, mis on seotud riigiettevõtete ning avaliku ja erasektori partnerlustega.

- (5) Komisjoni talitused ajakohastasid 2013. aasta mais Portugali majandust käsitlevat väljavaadet (mis oli aluseks nõukogu 21. juuni 2013. aasta soovitusel), milles prognoositi, et Portugali SKP väheneb 2013. aastal 2,3 %, enne kui kahe järgmise aasta jooksul suureneb vastavalt 0,6 % ja 1,5 %. SKP nominaalkasvu prognoos oli 2013. aastaks -0,6 %, 2014. aastaks 1,8 % ning järgnevat aastaks 2,7 %.
- (6) Kooskõlas määruse (EÜ) nr 1467/97 artikli 3 lõikega 4 kehtestas nõukogu oma 21. juuni 2013. aasta soovitustes tõhusate meetmete võtmise tähtajaks 1. oktoobri 2013. Kooskõlas määruse (EL) nr 472/2013 artikli 10 lõike 2 punktiga a vabastati Portugal eraldi aruandlusest ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames ja ta esitas aruanded oma makromajandusliku kohandamisprogrammi raames.
- (7) Nõukogu 21. juuni 2013. aasta soovituse täitmata jätmise riski rõhutati hilisematel hindamistel. 2015. aasta stabiilsusprogrammi hindamise põhjal järeldas nõukogu 2015. aasta juulis, esimest korda pärast majanduslikust kohandamisprogrammist lahkumist, et on risk, et Portugal ei täida stabiilsuse ja kasvu pakti sätteid. Ka leiti Portugali 2015. aasta eelarve projekti käsitlevas komisjoni arvamuses, et on risk, et Portugal ei täida stabiilsuse ja kasvu pakti sätteid. Eelkõige osutas komisjon riskile, et ülemäärast eelarvepuudujääki ei korrigeerita õigeaegselt 2015. aastaks. Peale selle osutas komisjon ka puudujääkidele struktuursete meetmete võtmisel võrreldes soovitusel osutatud puudujäägiga, märkides, et 2015. aastaks on vaja võtta täiendavaid struktuurseid konsolideerimismeetmeid, et toetada ülemäärase eelarvepuudujäägi usaldusväärset ja jätkusuutlikku korrigeerimist.

- (8) Hinnates uuesti Portugali võetud meetmeid, mille eesmärk on kõrvaldada ülemäärane eelarvepuudujääk 2015. aastaks vastavalt nõukogu 21. juuni 2013. aasta soovitusetele, jõuti järgmistele järeldustele:
- 2015. aasta valitsemissektori eelarvepuudujäägi kohta esitatud teatise põhjal, mille komisjon (Eurostat) on kinnitanud, on selgunud, et 2015. aasta puudujääk oli 4,4 % SKPst, mis ületab aluslepingu kohast kontrollväärtust 3,0 % SKPst. Selline erinevus kontrollväärtusest oli suuresti tingitud finantssektori toetusmeetmest, mida võeti Banifi (Banco Internacional do Funchal, S.A.) kriisilahenduse kontekstis 2015. aasta lõpus ja mille negatiivne mõju valitsemissektori eelarvepuudujäägile oli 1,4 % SKPst. Võttes arvesse seda asjaolu koos ühekordse tuluartikliga, oleks puudujääk ilma ühekordsete meetmeteta ikkagi veidi suurem kui aluslepingu kohane kontrollväärtus.
 - Ajavahemikus 2013–2015 on struktuurse eelarvepositsiooni kumulatiivne paranemine hinnanguliselt 1,1 % SKPst, mis on märkimisväärselt väiksem kui nõukogu soovitatud 2,5 % SKPst. Kui seda kohandatakse läbivaadatud potentsiaalse majanduskasvu mõju ning soovitusete aluseks oleva lähtestsenaariumiga võrreldes tulude üle- või alalaekumisega, väheneb eelarvepositsiooni kumulatiivne paranemine oluliselt, st -0,1 %-ni SKPst.

- Juunini 2014 rakendatud meetmed olid makromajandusliku kohandamiskava eesmärkidega kooskõlas. Pärast seda vähendati 2014. aasta eelarvet toetavaid eelarve püsiva konsolideerimise meetmeid oluliselt – 2014. aasta eelarve ajal kavandatud 2,3 %-lt SKPst ligikaudu 1,5 %-ni SKPst 2015. aasta eelarve aluseks olevas prognoosis. Seega jääb võetud meetmete maht selgelt allapoole soovituselt võtta 2014. aastal täiendavaid meetmeid vähemalt 2,0 % ulatuses SKPst. 2015. aasta eelarves vähendati 2015. aasta eelarvet toetavaid eelarve püsiva konsolideerimise meetmeid veelgi ligikaudu 0,6 %-ni SKPst ja valitsemissektori nominaalse eelarvepuudujäägi eesmärgiks võeti 2,7 % SKPst. Seega ei olnud struktuursed konsolideerimismeetmed piisavad, et saavutada 2015. aasta soovitatud eelarvepuudujäägi eesmärk 2,5 % SKPst. 2015. aasta puudujääk kinnitas, et kavandatud meetmed ei olnud piisavad.
- Üldiselt on alates 2014. aasta juunist toetanud valitsemissektori nominaalse eelarvepuudujäägi vähenemist majanduse taastumine ja vähenenud intressikulud madalate intressimäärade kontekstis. Juhuslikke tulusid ei kasutatud puudujäägi vähendamiseks ning struktuursete konsolideerimismeetmete hulk ei olnud eesmärkide saavutamiseks piisav.
- Alates 21. juuni 2013. aasta soovitusel esitamisest on valitsemissektori koguvõlg üldiselt stabiliseerunud ja see oli komisjoni 2016. aasta kevadprognoosi alusel 129,2 % SKPst 2013. aasta lõpus, 130,2 % SKPst 2014. aastal ja 129,0 % SKPst 2015. aastal.

- Eelarve- ja struktuurireformid on edenenud enamikus valdkondades, aga erineva kiirusega. Eelarveraamistiku seadust on muudetud ja tugevdatud ning täielikult jõustub see 2018. aasta septembris. On tehtud märkimisväärsed jõupingutusi, millega võideldakse maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidumise vastu ning reformitakse maksuhaldust. Pensionisüsteemi pikaajaline jätkusuutlikkus on viimastel aastatel paranenud, kuigi lühiajalised ja keskmise pikkusega probleemid on jäänud. Piisava kiirusega on edenenud tervishoiusüsteemi reform, mille eesmärk on tagada riikliku tervishoiusüsteemi jätkusuutlikkus. Viimaste aastate jooksul on rakendatud avaliku halduse reforme, et parandada riigi rahanduse juhtimist piirkondlikul ja kohalikul tasandil, ning avaliku ja erasektori partnerluste ja riigi osalusega ettevõtete reforme, eriti majanduse kohandamise programmi kestuse jooksul.

- (9) Seega saab järeldada, et Portugal ei ole piisavalt tõhusalt reageerinud nõukogu 21. juuni 2013. aasta soovitusetele. Portugal ei suutnud ülemäärasest eelarvepuudujäägist aastaks 2015 vabaneda. Eelarve konsolideerimine jääb märkimisväärselt alla nõukogu soovitusetele,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Portugal ei ole võtnud tõhusaid meetmeid vastusena nõukogu 21. juuni 2013. aasta soovitusetele.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Portugali Vabariigile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja
